

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/68/2022
Identifikačné číslo spisu:	5921200545
Dátum vydania rozhodnutia:	23.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5921200545.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú: C. C., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov - matka: J. W. C., nar. XX.X.XXXX, bytom C. P. XX, O., otec: neuvedený, na návrh navrhovateľa: G. T. M., nar. XX.X.XXXX, bytom K. K. XX, O., zastúpeného Mgr. Monikou Dubskou, advokátkou, so sídlom Šoltésovej 13, Ružomberok, o úpravu styku s blízkou osobou, vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 11 P 37/2021, o dovolaní matky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1 Okresný súd Ružomberok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6.5.2021, č. k. 11 P 37/2021-108, upravil styk navrhovateľa - G. T. M. s maloletou C. C., nar. XX.XX.XXXX, v rozsahu každý nepárny víkend v kalendárnom roku od soboty od 9:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každú stredu v párnom kalendárnom týždni od 15:00 hod. do 19:00 hod. (všeobecná úprava styku) a počas letných prázdnin v mesiaci júl jeden týždeň počnúc druhým pondelkom v mesiaci júl od 9:00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele do 19:00 hod. a v mesiaci august jeden týždeň počnúc druhým pondelkom v mesiaci august od 9:00 hod. do bezprostredne nasledujúcej nedele do 19:00 hod. (osobitná úprava styku). Osobitne tiež vymedzil, že v prípade, ak sa bude všeobecná úprava styku navrhovateľa s maloletou časovo prelínať s osobitnou úpravou stretávania (t. j. obdobie od 1.7. do 31.8. kalendárneho roka) platí, že navrhovateľ sa v týchto obdobiach bude oprávnený stretávať s maloletou iba v súlade s osobitnou úpravou styku. Navrhovateľovi súčasne uložil povinnosť prevziať v stanovený čas maloletú C. v dňoch školského vyučovania v mieste sídla školy, ktorú maloletá navštevuje a v ostatných dňoch v mieste bydliska matky maloletej a maloletú vždy v mieste bydliska matky maloletej v stanovený čas matke maloletej riadne a včas odovzdať po ukončení styku a matke stanovil povinnosť maloletú na stretnutie s navrhovateľom riadne a včas pripraviť.

1.2 Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na čl. 5 a § 25 ods. 5 zákona č.

36/2015 Z.z. o rodine v spojení s § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 38 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CMP“) súd prvej inštancie východiskovo zdôraznil záujem maloletého dieťaťa ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a špecifikoval/vymenoval kritériá, ktoré v tejto spojitosti zohľadnil.

1.3 Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním skutkovo ustálil, že maloletá C. bola rozsudkom Okresného súdu Ružomberok z 23.1.2012, č. k. 9 P 99/2011-42, osvojená osvojiteľkou W. C., ktorá na základe uvedeného rozsudku je v rodnom liste uvedená ako jej matka. Otec v rodnom liste nie je uvedený. Matka a navrhovateľ nežijú v spoločnej domácnosti. V období od narodenia maloletej boli striedavo v partnerskom a kamarátskom vzťahu. Navrhovateľ pomáhal zabezpečovať dennodennú starostlivosť o maloletú bez ohľadu na to, v akom vzťahu práve s matkou maloletej bol. Hoci matka s návrhom nesúhlasila, potvrdila, že navrhovateľ a jej dcéra majú dobrý vzťah. Súd vykonal aj osobný pohovor s maloletou, kde maloletá potvrdila dobrý vzťah s navrhovateľom, má ho veľmi rada a on ju tiež, chce sa s ním stretávať, aj u neho prespávať, cez leto aj dlhšie, ale chce mať čas aj na kamarátky. Veľmi jej chýba, keď nie sú spolu. Pozná aj jeho priateľku, ktorú má tiež rada, je milá a dobrá.

1.4 Zamietol matkin návrh na vykonanie dokazovania, a to psychologické vyšetrenie matky a navrhovateľa, nakoľko mal za to, že toto nie je potrebné. Nemal totiž žiadne pochybnosti vo vzťahu navrhovateľa ako blízkej osoby k maloletej a naopak.

1.5 Súd prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovateľa a maloletú možno považovať za blízke osoby (ako nevyhnutný predpoklad pre úpravu styku podľa § 25 ods. 5 zákona o rodine). Súd prvej inštancie argumentoval tým, že dieťa má právo nielen na zachovanie vzťahov so svojimi rodičmi, ale aj právo na zachovanie svojej totožnosti a rodinných záväzkov v súlade so zákonom (čl. 8 ods. 1 EŠLP). Pokiaľ ide o pojem blízke osoby, nemusí ísť len o príbuzných v priamom či pobočnom rade. Okruh blízkych osôb je zo zákona oveľa širší. Podľa § 116 OZ sú blízkymi osobami automaticky (bez ohľadu na to aký majú vzájomný vzťah) príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel. Zákon však definuje aj osoby, ktoré sa považujú za navzájom blízke aj bez existencie určeného rodinnoprávneho vzťahu za podmienky, že sú v pomere rodinnom alebo obdobnom a ujmu, ktorú by utrpela jedna z týchto osôb, by tá druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú. Blízkou osobou dieťaťa tak môže byť aj bývalý manžel rodiča, ktorý síce nie je biologický rodič dieťaťa, ale roky sociálne rodičovstvo realizoval. Môže to byť aj iná osoba, pričom na otázku, kto je blízkou osobou dieťaťa, môže odpovedať len dieťa samotné. Súd pri tom poukázal, že navrhovateľ bol súčasťou celého doterajšieho života maloletej, pomáhal s každodennou starostlivosťou o maloletú tak po fyzickej ako aj psychickej stránke. Keď to bolo potrebné, bol vždy nápomocný. Odpreádzal maloletú C. do škôlky, zo škôlky, neskôr do školy a zo školy domov. Chodil a mohol chodiť pre ňu do týchto zariadení. Informoval sa o jej študijných výsledkoch. Keď bolo treba učil sa s ňou. Naučil ju plávať, lyžovať, pomáhal matke s výberom záujmových krúžkov a pohybových aktivít, pričom často aj zabezpečoval účasť maloletej na týchto aktivitách, s matkou maloletej spoločne zvažovali, čo bude pre maloletú najlepšie. Bol nápomocný pri riešení zdravotných problémov maloletej. Nahrádzal maloletej otca, za ktorého sa aj považuje a tak je to aj zo strany maloletej, napriek tomu, že obaja vedia, že to v skutočnosti tak nie je. Okrem neho maloletá sama považuje za svoju rodinu aj rodinu navrhovateľa - jeho sestru a matku a otca navrhovateľa považuje za svojich starých rodičov. Maloletá C. blízky vzťah s navrhovateľom potvrdila, pričom išlo nie len o spontánne prejavenie náklonnosti, ale o uvážení krok, ktorý urobila, resp. vyjadrila bez nátlaku a ovplyvňovania, či už zo strany matky alebo navrhovateľa s prihliadnutím na jej vek. Bola informovaná o konaní, ako aj o jeho obsahu a mala jasnú predstavu aj o stretávaní sa s navrhovateľom. Tento svoj názor prezentovala rovnako na pojednávaní, ako aj pri osobnom pohovore s kolíznou opatrovníčkou. Mamu ľúbi, má k nej rešpekt, bojí sa, aby ju nesklamala, napriek tomu, by nechcela prísť o navrhovateľa, ktorého berie ako otca.

1.6 Pokiaľ ide o rozsah styku navrhovateľa s maloletou súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z názoru vyjadrenom maloletou, pričom tiež zohľadnil dovtedajší priebeh stretávania, resp. trávenia spoločného času, a tiež skutočnosť, že upravuje styk maloletej s blízkou osobou, ktorá síce nemá rodičovské práva a povinnosti, ale po citovej stránke je zo strany maloletej ako druhý rodič vnímaná.

1.7 O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2.

2.1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky rozsudkom z 30.9.2021, sp. zn. 10 CoP/41/2021, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že navrhovateľ - G.. T. M. je oprávnený stretávať sa s maloletou - C. C.: každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od soboty 9.00 hod do nedele 19.00 hod (všeobecná úprava styku); počas letných prázdnin v mesiaci júl jeden týždeň počnúc druhým pondelkom (v tomto mesiaci) od 9.00 hod do bezprostredne nasledujúcej nedele do 19.00 hod. a v mesiaci august jeden týždeň počnúc druhým pondelkom (v tomto mesiaci) od 9.00 hod do bezprostredne nasledujúcej nedele do 19.00 hod. (osobitná úprava styku); navrhovateľovi uložil povinnosť prevziať v stanovený čas maloletú v dňoch školského vyučovania v mieste sídla školy, ktorú maloletá navštevuje, v ostatných dňoch v mieste bydliska matky maloletej a maloletú vždy v mieste bydliska matky maloletej v stanovený čas matke maloletej riadne a včas odovzdať po ukončení styku s tým, že zaviazal matku maloletej, aby maloletú na stretnutie s navrhovateľom riadne a včas pripravila; počas realizácie osobitnej úpravy styku sa všeobecná úprava styku neuplatňuje. Odvolací súd vo zvyšnej časti návrh navrhovateľa na úpravu stretávania s maloletou zamietol. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2.2. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú námietku matky, že v dôsledku úpravy súdu prvej inštancie bude mať počas letných prázdnin navrhovateľ fakticky viac času s maloletou ako samotná matka, pretože počas letných prázdnin sa aplikuje výlučne osobitná úprava stretávania. Napriek uvedenému v záujme väčšej zrozumiteľnosti výroku o úprave styku, pristúpil odvolací súd k formulačnej úprave/zjednodušeniu tejto časti výroku.

2.3. Odvolací súd v plnej miere odmietol odvoláciu námietku matky smerujúcu voči výsluchu maloletej. Týmto procesným postupom/inštitútom súd prvej inštancie plnohodnotne realizoval chránené (čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, resp. § 38 CMP) právo maloletého dieťaťa slobodne vyjadrovať svoj názor vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho týkajú. Výpočutie a následné prihliadnutie na názor dieťaťa je totiž jedným z prostriedkov realizácie jeho najlepšieho záujmu. Odvolací súd spôsob vykonania výsluchu dieťaťa považoval za zákonný a tiež v plnej miere profesionálny. Zdôraznil tiež, že nešlo o jediný v konaní vykonaný dôkaz, ale že aj výsluch maloletej bol vyhodnocovaný vo svetle ostatných dôkazov.

2.4. Vo vzťahu v odvolaní načrtnutej námietke matky týkajúcej sa kolízneho opatrovníka odvolací súd konštatoval, že v konaní nebol zistený žiadny exces nasvedčujúci nesprávnemu výkonu (zaujatosti) kurately. Dotknutá námietka tak vychádza len zo subjektívnej nespokojnosti matky s názorom kolízneho opatrovníka. Tento (názor opatrovníka) však má svoj základ v relevantne ustálennej/zistenej skutkovej situácii.

2.5. Na argumentáciu matky, že stretávanie maloletej s navrhovateľom zasahuje do jej rodičovských práv, odvolací súd odpovedal, že nárok blízkej osoby na úpravu styku s dieťaťom explicitne vyplýva (§ 25 ods. 5 Zákona o rodine) z relevantnej právnej úpravy. Nadväzne platí, že existencia rodičovského práva sama osebe (bez ďalšieho) neznamená vylúčenie práva blízkej osoby na stretávanie s dieťaťom. Akceptovanie názoru matky (v zmysle ktorého stretávanie blízkej osoby s dieťaťom sa nezlučuje s výkonom rodičovských práv) by viedlo k obsolentnosti/neúčinnosti označeného ustanovenia, čo je neakceptovateľné.

2.6. Napokon, krajský súd sa stotožnil aj so záverom okresného súdu o nadbytočnosti znaleckého dokazovania v súdnej veci. Reťazec skutkových zistení, tak ako ich vo vzájomných súvislostiach vyhodnotil súd prvej inštancie, umožňuje konštatovať praktickú istotu o absencii kvalifikovanej pochybnosti o rozmere/hĺbke vzťahovej väzby medzi navrhovateľom a maloletou, ktorá (pochybnosť) by musela viesť k nariadeniu znaleckého dokazovania.

2.7. Odvolací súd považoval za účelovú námietku matky založenú na negatívnom vykreslení navrhovateľa. Súd pri tom poukázal na skutočnosť, že to bola práve matka, ktorá sama umožnila kontakt s dieťaťom výrazne presahujúci rámec štandardného „kamarátskeho“ vzťahu, v zásade počas celého doterajšieho života dieťaťa. Pričom vo svojom odôvodnení poukázal na konkrétne skutkové zistenia (bod 61-63 odvolacieho rozsudku).

2.8. Odvolací súd vzhľadom na uvedené zhrnul, že matka síce náležite poukazuje na absenciu „rodičovského titulu“ k maloletej u navrhovateľa (preto neexistuje právny podklad na to, aby sa napr. navrhovateľ mohol podieľať na rozhodovaní o zásadných otázkach výchovy dieťaťa), postavenie navrhovateľa je však regulované príslušnou právnou normou (§ 25 ods. 5 zákon o rodine) a vyplýva z preukázanej existencie dlhotrvajúceho emocionálneho vzťahu s maloletou. Takáto - na spoločných

spomienkach, zážitkoch, apod. - založená dôverná väzba nezaniká narušením vzájomných vzťahov navrhovateľa s matkou a predstavuje - z pohľadu aplikovanej normy - kvalifikovaný vzťah, ktorého rozvoj je v záujme maloletej. Tá navrhovateľka nevníma ako cudziu osobu, naopak, možno (vychádzajúc zo znalosti problematiky poručenských spisov) s určitou mierou nadnesenia (ale zodpovedajúcou podstate veci) konštatovať, že navrhovateľ sa o maloletú staral viac než mnohí biologickí otcovia. V osobe navrhovateľa sa teda nejedná o „akúkoľvek“ tretiu osobu, ale o človeka, ktorý v celom doterajšom živote dieťaťa zohrával nezanedbateľnú (zrejme po matke najvýznamnejšiu) úlohu. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom, že matka zabúda na citový svet a rozmer detskej duše, ktorých nedielnou a podstatnou súčasťou po celý život maloletej bol navrhovateľ.

2.9. Pokiaľ ide o rozsah styku maloletej s navrhovateľom odvolací súd považoval za dôvodnú argumentáciu matky, že rozsah stretávania by mal zohľadniť skutočnosť, že ide o blízku osobu, a nie rodiča. Hoci sa navrhovateľ (školská dochádzka, voľnočasové aktivity...) zjavne maloletej venoval v rozsahu nie odlišnom biologickému rodičovi, ide skutočne z hľadiska relevantnej právnej úpravy o „ inú“ kategóriu, t. j. blízku osobu, nie „druhého“ rodiča, čo sa musí prejavovať v miere možnosti trávenia času s dieťaťom. Z tohto dôvodu odvolací súd upravil/znížil rozsah stretávania stanovený súdom prvej inštancie. Uvedené však neznamená, že v budúcnosti, pri náležitom upevnení väzby medzi navrhovateľom a maloletou nemôže dôjsť k jeho rozšíreniu, a to či už (za ideálnej situácie) dohodou s matkou alebo súdnym rozhodnutím. Vo zvyšnej/prevyšujúcej časti návrh navrhovateľa na úpravu styku zamietol.

2.10. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

3.

4.

5.

3.1 Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu podala v plnom rozsahu včas dovolanie matka maloletej (ďalej aj ako „dovolateľka“), prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f/ CSP a tiež z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhla rozhodnutia súdov oboch inšancií zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

3.2 V súvislosti s porušením práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v nedostatočne odôvodnenom a nepreskúmateľnom rozsudku; v odmietnutí vykonania ďalšieho dokazovania (psychologický posudok k osobe navrhovateľa); ako i nepripustení Komiséra pre deti do (odvolacieho) konania a nedoručení jeho písomného vyjadrenia.

3.3 Dovolateľka v súvislosti s porušením jej práva na spravodlivý súdny proces tiež namietala, že odvolací súd sa nezaoberal podnetom Komiséra pre deti na vstup do konania, dokonca sa v elektronickej verzii súdneho spisu podnet Komiséra pre deti ani nenachádza. Tým došlo k porušeniu procesných práv nielen matky, ale aj maloletého dieťaťa, ktorého záujmy Komisar pre deti presadzuje a v ktorého záujme podal podnet na vstup do konania. Poukázala tiež na skutočnosť, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia túto skutočnosť neuviedol, hoci nejde o skutočnosť okrajovú ale podstatnú a odvolací súd mal potom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyhodnotiť, prečo podnet Komiséra pre deti nebral do úvahy resp. sa ním ani nezaoberal, keď tento bol doručený odvolaciemu súdu pred vyhlásením rozsudku.

3.4 V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 f/ CSP dovolateľka tiež namietala, že rozhodnutia súdov nižších stupňov sú nepredvídateľné. Podľa dovolateľky v posudzovanom prípade rozhodli sudy bezprecedentným spôsobom. Nemohla predvídať, že vzhľadom na jej výhrady a argumenty voči styku, ktorého sa navrhovateľ s jej dcérou domáhal, súd namiesto zistenia skutočného stavu veci (ide o konanie týkajúce sa maloletého dieťaťa) a dôkladného preskúmania spôsobilosti navrhovateľa na ním požadovaný rozsiahly styk, upravil styk v rozsahu nie bežnom ani pri mnohých biologických rodičoch.

3.5 Dovolateľka tiež namietala, že jej sudy nedoručili vyjadrenie navrhovateľa či kolízneho opatrovníka podané v priebehu odvolacieho konania a musela sa k ním dostať len prostredníctvom nahliadnutia do elektronickeho súdneho spisu, teda svojím proaktívnym prístupom.

3.6 Podľa dovolateľky jej právo na spravodlivý proces bolo porušené tiež tým, že sudy nižších stupňov zamietli jej návrh na znalecké dokazovanie (psychologický posudok navrhovateľa), podľa nej znalecké

dokazovanie mohlo priniesť súdu aspoň nejaké zistenia.

3.7 Prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vymedzila dovolateľka tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či je osoba kamaráta matky a maloletej blízkou osobou a či je alebo nie je úprava styku s takouto osobou (navrhovateľom) v záujme maloletého dieťaťa a rešpektuje potrebu zdravého a pokojného prostredia pre výchovu dieťaťa. Súd oboch inštancií vec nesprávne posúdili v tom, že osobu navrhovateľa vyhodnotili ako blízkou osobu maloletej a mali za to, že je v záujme maloletej a že to vyžadujú pomery v rodine, aby bolo upravené stretávanie s navrhovateľom. Podľa dovolateľky navrhovateľ nie je blízkou osobou maloletej a ich hoc aj kamarátsky vzťah nezakladá právo navrhovateľa na úpravu styku s maloletou a nie sú splnené ani ďalšie podmienky predpokladané § 25 ods. 5 Zákon o rodine.

3.8 Podľa dovolateľky rozhodovacia prax súdov v prípade úpravy styku maloletých detí s blízkymi osobami sa v prevažnej miere venuje úprave styku detí so starými rodičmi, prípadne s inými blízkymi príbuznými. Úprava styku maloletého dieťaťa s takpovediac cudzím človekom je raritná o to viac, že v tomto prípade nešlo ani o bývalého druhu matky, matka maloletej s pánom Olejníkom nikdy nezdieľali spoločnú domácnosť a ich partnerský vzťah skončil po krátkej dobe ešte pred narodením maloletej. Právne posúdenie v tomto prípade záviselo od riešenia otázky, dovolacím súdom ešte neriešenej, či môže mať kamarát matky maloletej, ktorý nemá k matke ani k maloletej žiaden príbuzenský ani obdobný vzťah, upravený styk s maloletou na úrovni a v rozsahu, ako majú styk upravený rodičia a či je blízkou osobou dieťaťa.

4. Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k dovolaniu matky maloletej navrhol jej dovolanie odmietnuť, keďže nemá náležitosti podľa § 428 CSP, neboli splnené podmienky podľa § 428 a tiež nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi podľa § 420 písm. f/ CSP. Vo vzťahu k dovolateľkou nastolenej právnej otázky uviedol, že súdy správnym spôsobom posúdili jeho postavenie ako osoby blízkej vo vzťahu k maloletej a preto súd správne aplikoval ustanovenia zákona o rodine. Podľa navrhovateľa matka nedbá na najlepší záujem dieťaťa a uprednostňuje svoj záujem pred záujmom maloletej. Pokiaľ ide o matkou namietané ignorovanie podnetu Komisára pre deti, navrhovateľ tvrdil, že toto podanie odvolací súd kvalifikovane vybavil v súlade so zákonom č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím, ktorý sa nevzťahuje na súdy. Námietku dovolateľky, že jej odvolací súd nedoručoval niektoré jeho vyjadrenia či tie podané kolíznym opatrovníkom, uviedol, že túto dovolateľkinu námietku považuje za nepravdivú a zavádzajúcu.

5. K dovolaniu matky sa vyjadril tiež kolízny opatrovník maloletej, nad rámec toho, že zopakoval svoj postoj k splneniu predpokladov na úpravu styku medzi navrhovateľom a maloletou, ktorý vyjadril už v konaní pred nižšími súdmi, popísal aktuálny stav realizácie tohto styku.

6. K uvedeným vyjadreniam podala svoje vyjadrenie tiež dovolateľka, v ktorom nad rámec dôvodov uvedených v dovolaní sa ohradila k niektorým skutkovým tvrdeniam navrhovateľa. Pričom tiež reagovala na námietku navrhovateľa vo vzťahu k oprávneniam Komisára pre deti (medzi, ktoré o. i. patrí aj jeho právo zúčastniť sa súdneho konania). Dovolaciemu súdu navrhla si vyžiadať od úradu komisára listiny vzťahujúce sa k pohovoru s maloletou zo dňa 28. 9. 2021. Na tvrdenia navrhovateľa, že jej námietky vo vzťahu k nesprávnemu doručovaniu jej niektorých listín, reagovala tak, že jej tvrdenia sú preukázateľné z doručeník nachádzajúcich sa v súdnom spise.

7. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa od 1. 7. 2016 riadia ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku. Ustanovenie § 76 CMP vymedzuje prípady, v ktorých (v pôsobnosti tohto zákona) dovolanie prípustné nie je; neupravuje teda, kedy (v pôsobnosti tohto zákona) je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to, že v danom prípade nejde o vec, na ktorú by sa vzťahovalo ustanovenie § 76 CMP, bolo potrebné aplikovať § 2 CMP, v zmysle ktorého ods. 1 sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Prípustnosť dovolania matky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení CSP.

8. Najvyšší súd ako dovolací súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na

rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníci konania, v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

9. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania konkrétne z ustanovení § 420 písm. f/ CSP. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

12. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 ods. 1 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

13. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zarúčených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa stranám znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4 Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľky, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti.

16. Dovolateľka v súvislosti s vadou § 420 písm. f/ CSP predovšetkým namietala, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočné, zmätočné, arbitrárne a prekvapivé. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd však nezistil ani jeden z týchto namietaných nedostatkov v rozhodnutí odvolacieho súdu.

17. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť účastníkovi konania, aby uplatňoval svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo.

18. Dovolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí. Rozhodnutie obsahuje zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, pričom odvolací súd sa náležitým spôsobom zaoberal aj odvolacou argumentáciou žalobcov. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská účastníkov k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd sa vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami matky (body 45. až 65). V rozhodnutí tiež vysvetlil dôvody, pre ktoré považoval za nevyhnutné pristúpiť k zmene odvolacieho rozsudku (bod 66. jeho rozhodnutia). O napadnutom rozsudku odvolacieho súdu nemožno povedať ani to, že je prekvapivým resp. nepredvídateľným rozhodnutím, v zmysle rozhodovacej praxe ústavného i najvyššieho súdu. Najvyšší súd už za predchádzajúcej právnej úpravy dospel k záveru, podľa ktorého predvídateľné je rozhodnutie, ktorému predchádza predvídateľný postup súdu v konaní a pri rozhodovaní (viď sp. zn. 3 Cdo 236/2010, 7 Cdo 42/2010, 5 Cdo 210/2013). Dovolateľka bola oboznámená s argumentáciou navrhovateľa či kolízneho opatrovníka počas konania na súde prvej inštancie ako v odvolacom konaní. Skutočnosť, že dovolateľka považuje rozhodnutie súdov za bezprecedentné a za také, ktoré „nemá obdobu“ ešte nespôsobuje „prekvapivosť“ rozhodnutia.

19. Nespôsobilou založiť prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP bola aj ďalšia dovolacia námietka matky o nedostatočnom dokazovaní (neúplne zistenom skutkovom stave), či povrchnom vyhodnotení dôkazov odvolacím súdom. Dovolací súd totiž nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery, nakoľko v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, ale v zmysle § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom, z ktorého vychádzal odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižších inštancií, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nemohol vecne zaoberať obsahom dovolacích námietok matky smerujúcich k posúdeniu správnosti skutkového záveru odvolacieho súdu, že sú dané podmienky pre úpravu styku maloletej s navrhovateľom ako osobou blízkou a tiež ani tých námietok dovolateľky, ktoré sa týkajú zisteného skutkového stavu a smerujú k prehodnoteniu samotného rozsahu a spôsobu úpravy tohto styku.

20. Pokiaľ dovolateľka namieta nevykonanie ňou navrhovaného dôkazu - znaleckého dokazovania (psychologického posudku navrhovateľa), možno v tejto súvislosti pripomenúť, že aj keď má strana sporu (účastník konania) procesné oprávnenie navrhovať dôkazy, súd nemusí vykonať každý ňou navrhnutý dôkaz. Súd však v rozhodnutí musí vysvetliť, prečo ho nevykonáva. Súd môže nevyhovieť návrhu strany na vykonanie dokazovania len z dôvodu, že navrhnutý dôkaz po a) sa týka skutočnosti, ktorá je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania, b) nie je spôsobilý overiť alebo vyvrátiť tvrdenú skutočnosť a po c) je vzhľadom na nepochybné výsledky dokazovania vykonaného inými dôkazmi nadbytočný. Pokiaľ tieto dôvody nie sú dané, súd nevyhovením návrhu na vykonanie dokazovania koná

spôsobom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, 7 Cdo 205/2019).

21. V posudzovanom prípade súdy nižších stupňov uvedenú požiadavku splnili. Súd prvej inštancie (bod 19. jeho rozhodnutia) ako i odvolací súd (bod 60. jeho rozhodnutia) zrozumiteľným spôsobom vysvetlili, prečo tento návrh matky na vykonanie znaleckého dokazovania zamietli, pričom zhodne dospeli k záveru o nadbytočnosti navrhovaného dôkazu. Preto ani v tejto dovolacej námietke nemožno vzhliadať vadu zakladajúcu dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Dovolací súd rovnako nevyhodnotil ako vadu podľa § 420 písm. f) CSP nedostatky v doručovaní podaní v konaní pred odvolacím súdom. Z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by odvolací súd doručil matke podanie kolízneho opatrovníka z 13. 7. 2021; podania navrhovateľa z 11. 8. 2021 a 23. 8. 2021. Uvedené nedostatky v doručovaní možno považovať za pochybenie. Ako však sama dovolateľka uvádza k uvedeným podaniam sa v priebehu odvolacieho konania dostala nahliadnutím do elektronického spisu, pričom k ním zaujala stanovisko vo svojom podaní z 13. 9. 2021 (č .l. 272). Matkino podanie pritom nezostalo bez povšimnutia a odvolací súd naň vo svojom rozhodnutí priamo poukázal a vo svojom odôvodnení zohľadnil (bod 49 napadnutého rozhodnutia). Za týchto okolností, keď bol princíp kontradiktórnosti materiálne zachovaný, nedoručenie vyššie zmienených podaní dovolateľne nemohlo mať vplyv na výsledok konania. Preto aj vo svetle judikatúry ústavného súdu (porovnaj napr. I. ÚS 155/2020), dovolací súd nevzhliadal v postupe odvolacieho súdu vadu zakladajúcu dovolací dôvod podľa § 420 f) CSP.

23. V súvislosti s porušením práva na spravodlivý proces dovolateľka namieta aj skutočnosť, že súd jej nedoručil vyjadrenie komisárky pre deti z 29. 9. 2021 a tiež, že odvolací uvedené vyjadrenie nijakým spôsobom vo svojom rozhodnutí nezohľadnil. V tejto súvislosti možno poukázať na § 12 CMP upravujúci postavenie a účasť osobitných subjektov v civilnom mimosporovom konaní, medzi ktoré patrí aj komisár pre deti zriadený zákonom č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a o komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Súdy o účastníctve týchto subjektov rozhodujú vždy fakultatívne, no predovšetkým s ohľadom na princíp rovnosti účastníkov konania (čl. 4 CMP). V posudzovanom prípade však dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že komisár (resp. komisárka) pre deti nebol pribratý do konania postupom podľa § 12 CMP, a teda sa na konaní nezúčastňoval. Z obsahu uvedeného podania ani nevyplýva, že by išlo o návrh komisára pre deti na jeho pribratie do konania (hoci dovolateľka vo svojom dovolaní tvrdí opak). Za týchto okolností odvolací súd preto postupoval správne, ak neprihliadal na podanie komisára pre deti z 29. 9. 2021 označené ako vyjadrenie komisárky pre deti vo veci podaného odvolania. Z rovnakého dôvodu odvolaciemu súdu tiež nevznikla povinnosť doručiť toto podanie účastníkom konania a nemohol byť porušený princíp kontradiktórnosti konania. Dovolací súd preto ani v tomto prípade nevzhliadal vadu zakladajúcu dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

24. Dovolací súd záverom pripomína, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Toto právo neznamena ani to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani strany konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo riadili sa výkladom všeobecných záväzných predpisov, ktoré predkladá účastník konania. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou, ale len na tie, ktoré majú pre spor podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (III. ÚS 209/04).

25. Nadväzujúc na predchádzajúce body najvyšší súd uzatvára, že prípustnosť dovolania matky z uvedených námietok nevyplýva z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, preto jej dovolanie v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

26. Dovolací súd ďalej posudzoval prípustnosť dovolania vyvodzovanú dovolateľkou aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

27. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

28. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP. môže byť len otázka právna (nie skutková), ktorá musí mať zreteľné charakteristické znaky.

29. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (sp. zn. 1 Cdo 126/2017, 2 Cdo 225 /2016, 3 Cdo 235/2016, 4 Cdo 89/2017, 5 Cdo 12/2017, 7Cdo 20/2017, 8 Cdo 73/2017).

30. Ak dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), tak v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a/ konkretizovať právnu otázku riešenú dovolacím súdom, uviesť ako ju riešil odvolací súd a b/ uviesť ako mala byť táto otázka správne riešená (viď uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo146/2017 z 22. februára 2018).

31. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) dovolací súd opakovane uvádza, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

32. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo218/2017, 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018).

33. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. V prípade absencie náležitého vymedzenia právnej otázky najvyšší súd nemôže pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd.

34. Posudzujúc dovolanie po obsahovej stránke (čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP) otázky, ktoré

dovolaiteľka uviedla vo vzťahu k dovolacej námietke vyplývajúcej z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP boli:

- a. či je osoba kamaráta matky (navrhovateľa) a maloletej blízkou osobou
- b. či je alebo nie je úprava styku s takouto osobou (navrhovateľom) v záujme maloletého dieťaťa a rešpektuje potrebu zdravého a pokojného prostredia pre výchovu dieťaťa.
- c. či môže mať kamarát matky maloletej, ktorý nemá k matke ani k maloletej žiaden príbuzenský ani obdobný vzťah, upravený styk s maloletou na úrovni a v rozsahu, ako majú styk upravený rodičia

35. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických úvah dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľkou nastolené otázky nie sú takými dovolacími otázkami, aké má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 CSP. Spoločným znakom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie sporu medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého (4 Cdo 281/2020). Dovolaiteľka však vo svojom dovolaní namietala nesprávne posúdenie skutkového stavu oboma súdmi nižších inštancií, ktoré riadiac sa ustanoveniami zákona o rodine a Dohovorom o právach dieťaťa na základe vykonaného dokazovania mali za preukázané, že upravenie styku maloletej s navrhovateľom ako osobou blízkou ako aj otázka rozsahu styku s navrhovateľom je v najlepšom záujme maloletej. Dôvody, ktorými matka maloletej spochybňovala správnosť posúdenia vecí odvolacím súdom, predstavovali výlučne jej subjektívny odlišný pohľad na najlepší záujem maloletej pri úprave styku maloletej C. s navrhovateľom a ako i jej odlišný pohľad na osobu navrhovateľa ako osobu blízku maloletej. Súd prvej inštancie mal pritom ním vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázané, že navrhovateľ je blízkou osobou maloletej (viď bod 21. odôvodnenia súdu prvej inštancie) a s týmto záverom s v plnej miere stotožnil aj odvolací súd, keď konštatoval, že v osobe navrhovateľa a teda nejedná o „akúkoľvek“ tretiu osobu, ale o človeka, ktorý v celom doterajšom živote dieťaťa zohrával nezanedbateľnú (zrejme po matke najvýznamnejšiu) úlohu (viď bod 65 odôvodnenia odvolacieho súdu). Z matkinho dovolania je pri tom zrejmé, že namieta práve tento skutkový záver súdov o navrhovateľovi ako o blízkej osobe maloletej a navrhovateľa - T. M. sa vo svojom dovolaní snaží prezentovať za „takpovediac cudzieho človeka“, za „kamaráta matky maloletej“, s ktorým nikdy nezdieľala spoločnú domácnosť a ich partnerský vzťah skončil po krátkej dobe ešte pred narodením maloletej.

36.1 Preto v prípade, ak sa matka maloletej domáha právneho posúdenia ňou označených právnych otázok de facto sa domáha opätovného právneho posúdenia ňou tvrdeného skutkového stavu v jej prospech. Možno uzavrieť, že dovolateľka tak nevymedzila právne otázky zákonom predpokladaným spôsobom a odlišný pohľad dovolateľky na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu bez vymedzenia právnej otázky nemôže zakladať dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať a prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu z hľadiska ich správnosti a úplnosti (§ 442 CSP), ani prehodnocovať vykonané dôkazy; iný prístup by bol porušením zásady priamosti súdneho konania. Dovolací súd totiž nie je treťou inštanciou a dovolanie nie je koncipované ako ďalší riadny opravný prostriedok. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

36.2 A pretože dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery nižších súdov taktiež nebolo možné vyhovieť návrhu dovolateľky na vyžiadanie si listín od úradu komisára pre deti vzťahujúcich sa k pohovoru s maloletou zo dňa 28. 9. 2021.

37. Nad rámec uvedeného k dovolateľnou namietanej úprave rozsahu styku maloletej s navrhovateľom dovolací súd uvádza, že každé jedno rozhodnutie týkajúce sa úpravy styku maloletých s konkrétnymi blízkymi osobami a vyhodnotenie súvisiacich okolností vo vykonávanom konaní je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (por. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 87/2017, 2 Cdo 98/2021, 2 Cdo 194/2021 tiež v spojení II. ÚS 158/2022). Pokiaľ účelom ustanovenia § 421 ods. 1 CSP zo širších hľadísk je tiež to, aby sa vyriešením niektorej právnej otázky vytvorila alebo ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že v takejto individuálnej otázke (ako je posúdenie potreby náhradného stretávania v prípade existencie ospravedlniteľného dôvodu čiastočnej nerealizácie styku) sa teda ani nemôže vytvoriť

ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu.

38. Dovolací súd preto dovolanie matky v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

39. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

40. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.